

*Pintér Beatrix PhD-hallgató,
Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar
Büntetőjogi Tanszék*

FATF-típusú regionális szervezetek

1. Bevezetés

1989. júliusában Párizsban a hét vezető gazdasági hatalom (G7) – az EK Bizottsága elnökének részvételével – éves, hagyománnyá vált csúcstalálkozóján egyhangú határozatot hozott, egy kifejezetten a pénzmosás elleni küzdelem céljából létrehozandó nemzetközi szervezet, a Financial Action Task Force on Money Laundering (Pénzügyi Akció Csoport, FATF/GAFI) felállításáról, melynek elsődleges feladata az egyes országokban kimunkált nemzeti programok összehangolása, a hatóságaik közötti kapcsolatok erősítése, valamint a Baseli Nyilatkozat és a Bécsi Konvenció alapelveinek gyakorlati megvalósítása.¹

Később csatlakozott a szervezethez az OECD több tagországa, az Arab-öböl menti országok és egyes távol-keleti országok illetve az EU tagállamai is. Az Akciócsoport megelőző intézkedésekkel kívánja a bankok és a pénzügyintézetek pénzmosásra történő felhasználását megakadályozni, továbbá kölcsönös információ cserét és együttműködést biztosít a tagok között. A kormányközi szervezet titkárságának székhelye Párizsban egybeesik az OECD központi irodájával.

Az előbbieket nyomán a FATF korlátozza a tagjai sorába való felvételt, ugyanakkor a pénzmosás elleni küzdelem szükségessé teszi további nemzetközi szervezetek létrehozását. Az FATF mintájára létrehozott szervezet az FATF-stílusú regionális intézményeknek is nevezik az angol elnevezés FATF-style regional body (FSRB) nyomán. Ezek a szervek egy viszonylag jól körülhatárolható földrajzi területen fekvő államok sorát ölelik fel az ésszerűség és átláthatóság követelményének szem előtt tartásával.

¹ Lásd: http://www.fatf-gafi.org/pages/0,3417,en_32250379_32236836_1_1_1_1_1,00.html

2. Ázsiai és Csendes-óceáni Országok Csoportja a Pénzmosás Ellen – APG

Az Ázsiai és Csendes-óceáni Országok Csoportja a Pénzmosás Ellen (Asia/Pacific Group on Money Laundering, röviden: APG) elnevezésű szervezetet 1997 februárjában alapította 13 állam Bangkokban. Az alapító tagok között vannak olyan államok, amelyek az FATF tagjai is (Ausztrália, Kanada, India, Kína, Japán, Korea, Új-Zéland, Szingapúr és az Amerikai Egyesült Államok). Ennek a szervezetnek jelenleg 41 ország a tagja (Afganisztán, Ausztrália, Banglades, Bhutáni Királyság, Brunei Szultánátus, Kambodzsa, Kanada, Kína, Cook szigetek, Fidzsi, Hong Kong, India, Indonézia, Dél-Korea, Laosz, Makaó, Malajzia, Maldív-szigetek, Marshall-szigetek, Mongólia, Mianmar, Nauru, Nepál, Új-Zéland, Niue, Pakisztán, Palau, Pápua Új-Guinea, Fülöp-szigetek, Szamoa, Szingapúr, Salamon-szigetek, Sri-Lanka, Tajvan, Thaiföld, Kelet-Timor, Tonga, Egyesült Államok, Vanuatu, Vietnam²), amelyek közül többen a FATF-nak is alapítói voltak (így például az USA és Japán).

A szervezet küldetése a következő: közreműködni a pénzmosás, a szervezett bűnözés és a terrorizmus finanszírozása elleni globális küzdelemben, pénzmosás-ellenes intézkedések fejlesztése által az ázsiai és csendes-óceáni térségben. A szervezet a következő célokat tűzte ki maga elé:

- Útmutatást ad a veszélyeztetett területek és a gyenge pontok tekintetében a jelenlegi AML / CFT rendszerben a joghatóságok azonosítására,
- Útmutatást ad a bíróságok számára, hogy a forrásokat hatékonyan és eredményesen használják fel, amikor végrehajtják a szükséges intézkedéseket,
- Fokozni kell a megfelelőséget és a hatékonyságot, hogy az egyes jogrendszerek megértsék az FATF 40 ajánlás valamint a 9 kiegészítő ajánlás megértését és végrehajtását,
- Engedélyezni kell a kölcsönös értékelő ajánlások alapján az átlátható kritériumok előtérbe helyezését,
- Végrehajtó ügynökségek

3. Karib-térségi Pénzügyi Akciócsoport- CFATF

Az 1990-es évek elején alakult akciócsoport a legrégebbi FATF-típusú szervezet. A Caribbean Financial Action Task Force csoportnak 29 tagja van (Aguilla, Antigua és Barbuda, Arua,

---

² <http://www.apgml.org/apg-members> (2012. 09. 05.)

Barbados, Belize, Bermuda, Kajmán-szigetek, Curaçao, Dominika, Dominikai Köztársaság, El Salvador, Grenada, Guatemala, Guyana, Haiti, Honduras, Jamaica, Montserrat, Nicaragua, St. Martin, St. Kitts és Nevis, St. Lucia, St. Vincent és Grenadine-szigetek, Suriname, Bahamák, Trinidad és Tobago, Turks és Caicos-szigetek, Venezuela, Virgin-szigetek).³

2011-2015. közötti időre a CFATF stratégiai tervet fogadott el, melynek legfontosabb elvei:

- Az általános politikai kötelezettségvállalás megerősítése,
- A folyamatban lévő munkákat továbbfejleszteni, hogy biztosítsák a modern technológia révén a nagyobb hatékonyságot. átláthatóságot és a modern technológia révén az elszámoltathatóságot,
- A legjobb működési szabályzatok dokumentálása és nyomon követése,
- A műszaki kapacitás és a nemzetközi szabványok teljesítésének betartása a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása leküzdésére,
- A technikai segítségnyújtás és képzési programok összehangolása,
- Következetes és hatékony hozzájárulás a globális szabványok kidolgozásához,
- A CFATF regionális és nemzetközi bemutatása, tevékenységének ismertetése,
- Egy erős és hatékony szervezet építése a barátság és a partneri kapcsolat fényében.

További jelentős hatással bíró elvek a stratégiai tervben:

- lehetséges új tagok bevonása az egyezménybe,
- felkészülés a negyedik körre,
- A nemzeti, az ágazati szint valamint az IMF és Világbank közötti együttműködés kereteinek fejlesztése
- A globális pénzügyi válságra megoldást jelenthez az alábbiak vizsgálata: a migráció jelentősége növekszik, a kereskedelmi egyezmények számának valamint az idegenforgalom csökkenése miatt lassul a fejlődés üteme, a fejlesztési projektek számának csökkenése, a munkanélküliség növekszik, adóbevételek csökkentése,
- Az adóparadicsomból származó kezdeményezések a globális gazdasági és pénzügyi válság, melyet néhány CFATF tagállam számára felülvizsgálni javasolt a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet valamint a Pénzügyi Stabilitási Tanács által.⁴

---

³ https://www.cfatf-gafic.org/index.php?option=com_content&view=article&id=1566&Itemid=410&lang=en (2012. 09. 07.)

⁴ https://www.cfatf-gafic.org/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=295&Itemid=414&lang=en (2012. 10. 04.)

4. Dél-Amerikai Pénzmosás Elleni Csoport - (GAFISUD)

A Dél-Amerikai Pénzmosás Elleni Csoportot (Financial Action Task Force on Money Laundering in South America – GAFISUD) 2000 decemberében alapították, rövidített elnevezése a spanyol név kezdőbetűiből származik. Jelenleg 12 tagja van (Argentína, Bolívia, Brazília, Chile, Columbia, Costa Rica, Ecuador, Mexikó, Panama, Paraguay, Peru, Uruguay).

A Dél-Amerikai Pénzmosás Elleni Csoport alapelvei közé tartozik:

- az FATF 40 Ajánlása és 9 Kiegészítő Ajánlás teljes körű és hatékony végrehajtása,
- Az ügynökségek értékelik tevékenységüket és részt vesznek az ellenőrzésben.
- A kölcsönös értékelő jelentések elkészítésénél figyelemmel kell lenni a függetlenség, pontosság, tárgyilagosság, minőség és határidő elvére,
- Lehetővé kell tenni a teljes körű párbeszédet a kölcsönös értékelés során az ellenőrzést folytatók és az adott ország képviselői között,
- Biztosítani kell minél szélesebb körben a dokumentumok megismerhetőségét.⁵

5. Közel-Keleti és Észak-Afrikai Pénzügyi Akció Munkacsoport (MENAFATF)

A Közel-Keleti és Észak-Afrikai Pénzügyi Akció Munkacsoportot (Middle East and North Africa Financial Action Task Force) 2004-ben hozták létre Bahreinben a tagországokban a pénzmosás visszaszorítására. A szervezet székhelye Bahreinben van. Tagja Jordánia, az Egyesült Arab Emirátusok, Bahrein, Algéria, Tunézia, Szaúd-Arábia, Szudán, Szíria. Irak, Omán, Katar, Kuvait, Libanon, Líbia, Egyiptom, Marokkó, Mauritánia, Jemen.

A MENAFATF célkitűzései és elvei közé tartozik:

- elfogadják és jogrendszerükbe építik az FATF 40 ajánlását továbbá a 9 kiegészítő ajánlást,
- alkalmazni az Egyesült Nemzetek Szövetsége által megkötött szerződéseket és megállapodásokat,
- együttműködés más nemzetközi szervezetekkel,
- együttműködés a tapasztalatok kicserélése érdekében
- olyan hatékony rendszert kialakítani, amely összhangban van a kulturális értékekkel, a nemzeti jogrendszerekkel és alkotmányos keretek között.⁶

---

⁵ http://www.gafisud.info/pdf/PrincipiosClavesenEvaluacionesMutuas_2.pdf (2012. 10. 04.)

⁶ <http://menafatf.org/topiclist.asp?ctype=about&id=426> (2012. 10. 25.)

6. Kelet- és Dél-Afrikai Pénzmosás Elleni Csoport

A Kelet- és Dél-Afrikai Pénzmosás Elleni Csoport (Eastern and Southern Africa Anti-Money Laundering Group - ESAAMLG) 1999-ben jött létre Tanzániában. Jelenleg 15 tagja van (Botswana, Comore-szigetek, Kenya, Lesotho, Malawi, Mauritius, Mozambik, Mauritánia, Namíbia, Dél-Afrika, Szváziföld, Seychelle-szigetek, Tanzánia, Uganda, Zambia, Zimbabwe). Célkitűzései közé tartozik:

- a tagországok fejlesszék és honosítsák meg a pénzmosás elleni intézkedéseket,
- a tagországok az intézkedéseket, nemzetközi találkozók eredményeit kapcsolódva a nemzeti stratégiák kiépítéséhez, továbbá tájékoztatják egymást az elért eredményekről,
- a pénzmosással foglalkozó szervezetek fejlesztése
- az ESAAMLG Titkárságának iránymutatásai és az utolsó pénzmosással kapcsolatos eredmények alkalmazása, a felmerülő kockázatok kezelése az érdekeltek és az FATF között,
- a tagországok által regionális szervezetek létrehozása a pénzmosással kapcsolatos ajánlások alkalmazására,
- a tagországok által a nem tagországok ösztönzése a régióban az együttműködésre és a pénzmosás és a terrorizmus elleni küzdelemben csatlakozzon a szervezethez.
- Fenntartható és hatékonyan működő ESAAMLG Titkárság.⁷

7. Eurázsiai Pénzmosás Elleni Munkacsoport⁸ - EAG

Az eurázsiai pénzmosás elleni munkacsoportot (Eurasian Group on prevention of money-laundering and terrorist financing) 2004-ben hozták létre Moszkvában. Jelenleg Fehéroroszország, Kína, India, Kazahsztán, Kirgizisztán, Oroszország, Tadzsikisztán, Türkmenisztán, Üzbegisztán a tagjai. Célkitűzési között ugyanúgy szerepel a FATF 40 ajánlásának valamint a 9 kiegészítő ajánlás alkalmazása, a pénzmosás elleni küzdelem eszközeinek fejlesztése. jogalkotási és egyéb intézkedések megtétele a FATF 40 Ajánlásán és a 9 Kiegészítő Ajánlásán alapulva, nemzetközi együttműködés és tevhnikai segítségnyújtási programok nemzetközi szervezetekkel, egyéb testületekkel és érdeklődő államokkal, valamint

---

⁷ http://www.esaamlg.org/documents_storage/2009-5-19-11-25-14_esaamlg_strategic_plan_2009-2012.pdf (2012. 09. 06.) 3. o.

⁸ http://www.eurasiangroup.org/history_mission.php (2012. 09. 28.)

a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása tekintetében kialakuló tendenciák figyelemmel kísérése és elemzése, továbbá a küzdelem leghatékonyabb eszközeinek átvétele és alkalmazása a nemzeti jogrendszer sajátosságaira figyelemmel.

8. Nyugat-afrikai Pénzmosás Elleni Kormányközi Akciócsoport – GIABA

A Nyugat-afrikai Pénzmosás Elleni Kormányközi Akciócsoportot (Inter-Governmental Action Group against Money Laundering in West Africa - GIABA) 2000-ben alapította a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közössége. Székhelye Dakarbán található. Tagjai: Benin, Zöld-foki Köztársaság, Elefántcsontpart, Gambia, Ghána, Guinea, Bissau-Guinea, Libéria, Mali, Niger, Nigéria, Szenegál, Sierra-Leone és Togo. Alapító szerződését 2006-ban felülvizsgálták. Célkitűzései között szerepel, hogy a tagország gazdaságát, bankrendszerét terrorizmus finanszírozása bűncselekménytől, javítani az erőfeszítéseken a bűncselekmények elleni küzdelemben, a szoros együttműködés megkövetelése a tagországoktól, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem, biztosítani a harmonizációt és az intézkedés elfogadásának összehangolását, az értékelésnek a saját és a kölcsönös értékelésen kell alapulnia szorosan kapcsolódva az FATF követelményeihez, ösztönözni más afrikai országot csatlakozását.⁹

9. Az Európa Tanács által a Pénzmosás Ellenes Intézkedések Értékelésére Kijelölt Szakértői Bizottság

Az Európa Tanács által a Pénzmosás Ellenes Intézkedések Értékelésére Kijelölt Szakértői Bizottságot (Council of Europe Select Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures – PC-R-EV) az Európa Tanács hozta létre, hogy az Európa Tanács tagjai és más, nem tag országok által létrehozott pénzmosás elleni intézkedések megfelelőségét vizsgálja¹⁰. 2002. óta Moneyval néven folytatja tevékenységét. Jelenleg 47 ország a tagjai (Albánia, Andorra, Örményország, Ausztria, Azerbajdzsán, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Horvátország, Ciprus, Csehország, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Grúzia, Németország, Görögország, Magyarország, Izland, Írország, Olaszország, Lettország, Lichtenstein, Litvánia, Luxemburg, Málta, Moldova, Monaco,

---

⁹ http://www.giaba.org/about-giaba/28_mission-and-vision.html (2012. 10. 01.)

¹⁰ Dr. Gál István László: A pénzmosás elleni küzdelem közgazdasági és büntetőjogi kérdései; PhD értekezés, 85. o.

Montenegro, Hollandia, Norvégia, Lengyelország, Románia, Oroszország, San Marino, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Spanyolország, Svédország, Svájc, Macedónia, Törökország, Ukrajna, Nagy-Britannia).¹¹

A FATF-típusú regionális szervezetek vizsgálata azért is időszerű, mert a szervezetek többsége célkitűzéseiben a 2012-es év változásokat hozott, reformokat hajtottak végre és tagjaik sorait is bővítették létrehozásuk óta. A cikk röviden és tömören erről a változásról kívánt tudósítani és áttekintést nyújtani.

---

¹¹ <http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/> (2012. 10. 22.)